

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Pfv.II.21.212/2022/7.

A tanács tagjai: dr. Hajdu Edit a tanács elnöke

dr. Darákné dr. Nagy Szilvia előadó bíró

Nyíróné dr. Kiss Ildikó bíró

dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna bíró

dr. Osztovits András bíró

A felperes: felperes neve (cím1)

A felperes képviselője:

dr. Réder Ügyvédi Iroda (cím2; ügyintéző:

dr. Réder Erika)

Az alperesek:

II. r. alperes neve (cím1) II. rendű

III. r. alperes neve (cím3) III.rendű

Az alperesek képviselői:

Lakatos, Köves és Társai Ügyvédi Iroda (cím4; helyett eljáró Mándoki Ügyvédi Iroda cím4; eljáró ügyvéd: dr. Mándoki Adrienn, valamint dr. Fazekas Balázs Ügyvédi Iroda cím4; eljáró ügyvéd: dr. Fazekas Balázs)

III. rendű alperes képviselőjében

A per tárgya: házastársi végrehajtási igényper

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

III. rendű alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 45.Pf.630.723/2022/10-II.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 14.P.22.590/2020/28.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a III. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 121.900 (százhuszonegyezer-kilencszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes és a II. rendű alperes 1991. október 12-én kötöttek házasságot. A peres eljárás kezdetekor házastársi élet- és vagyonközösségben éltek a cím1 szám alatti ingatlanban. A felperes és a II. rendű alperes nem kötött házassági vagyoni szerződést.

[2] A felperes matematika-fizika szakos tanárként dolgozott az 1990-es évek elején, míg a II. rendű alperes két cége révén ország neveval kötött gázszállítási szerződése alapján gázkereskedelemmel foglalkozott az 1980-as évek végén, az 1990-es évek elején. A fentiekre tekintettel a II. rendű alperesnek a pénzintézmény neve-nél kb. 30 millió eurós folyószámlája volt.

[3] A felperes azt követően, hogy a II. rendű alperessel házasságot kötött, annak cégénél dolgozott alkalmazottként, magánszemélynként ingatlanok bérbeadásával is foglalkozott.

[4] A II. rendű alperes 2001. december 11-én alapította meg a perben nem álló cég neve-t (a továbbiakban: adós), amelynek többségi tulajdonosa volt. Az adós 2016. augusztus 29-én került felszámolás alá.

[5] Az adós és a pénzintézmény neve 2005. április 15-én szám1 szám alatt 57.236.000 EUR összegű hosszúlejáratú hitelszerződést kötött (a továbbiakban: perbeli hitelszerződés), amelyet a szerződést kötő felek többször módosítottak, utoljára 2011. augusztus 18-án. A II. rendű alperes az adós által felvett hosszúlejáratú hitel visszafizetéséért – korlátozott összegben – készfizető kezességet vállalt.

[6] A perbeli hitelszerződés értelmében az egyes hitelkeretek biztosításának a célja az adós és a cégcsoport: egyes tartozásai visszafizetésének a finanszírozása; egyes beruházási költségeinek a finanszírozása, egyes fedezeti ingatlanai felújítási költségeinek a finanszírozása; új ingatlanok megvásárlásának a finanszírozása, egyéb akvizícióinak további biztosítékok és fedezetek bevonása melletti finanszírozása.

[7] A perbeli hitelszerződés 22.9 pontjában foglaltak alapján az adós a bank előzetes írásbeli engedélye nélkül nem állapíthat meg, és nem fizethet osztalékot, kamatokat, költségeket, nem teljesíthet egyéb kifizetéseket (pl. management díj) nem biztosíthat tőkefelosztást, vagy egyéb jövedelmet tagjai vagy a csoport tagjai részére, illetve nem vonhatja be, és nem vásárolhatja vissza üzletrészeit mindaddig, amíg az adós finanszírozási dokumentumokból származó valamennyi tartozása maradéktalanul visszafizetésre nem került.

[8] Az adós cég tartozásaira tekintettel a hitelintézet a 2014. május 20-án kelt közjegyzői okiratba foglalt nyilatkozatával a hitelszerződést felmondta. Az adós cégnek a felmondás időpontjában 21.524.970,87 euró tőke és járulékal tartozása állt fenn.

[9] A Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.20.209/2016/4/II. sorszámu másodfokú ítéletével helybenhagyta a Fővárosi Törvényszék 24.P.25.223/2014/17. számú elsőfokú ítéletét, amelyben a bíróság kötelezte a jelen per II. rendű alperesét arra, hogy 15 napon belül fizessen meg a pénzintézmény neve-nek 9.833.620 eurót, és annak 2014. július 4-től számított kamatát.

[10] A jogerős ítéletek alapján elrendelt végrehajtást a ... foganatosítja a szám2 számon. Az ügyben eljáró végrehajtó 2017. április 11-én az cím1 szám alatti ingatlanban – mely ingatlan a felperes és a II. rendű alperes közös otthona – foganatosított végrehajtás során lefoglalt 32 db ingóságot.

[11] A lefoglalt ingóságok értékét az eljáró végrehajtó összesen 7.990.000 forintban állapította meg.

[12] Az 1, 19, 20, 21, 22, 24, 29 tételszám alatti ingóságok a felperes külön tulajdonát képezik, míg 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 23, 25, 26, 27, 28, 30, 31, 32. tételszám alatti ingóságok a felperes és a II. rendű alperes közös tulajdonába tartoznak.

[13] A felperes 2020. február 26-tól munkaszerződést kötött a hotel neve1-vel. A felperes részére a hotel neve2 elnevezésű hotel 2018. május 14-én 222.000 kuna összegű kölcsönt nyújtott. Ez a hotel a hotel neve1 leányvállalata, amelynek tulajdonosa a II. r. alperes volt.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[14] A felperes keresetében azt kérte, hogy a bíróság oldja fel a foglalás alól az eljáró önálló bírósági végrehajtó által lefoglalt 1, 19, 20, 21, 22, 24, 29 tételszám alatti ingóságokat, mivel azok a különvagyonát képezik. Amennyiben a bíróság ezen ingóságok körében nem találna megalapozottnak a különvagyonon jelleget, úgy ezen ingóságokra is kérte a közös vagyon megszüntetését és az őt megillető $\frac{1}{2}$ tulajdoni hányadra a foglalás alóli feloldást. Kérte továbbá, hogy a bíróság a 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 23, 25, 26, 27, 28, 30, 31, 32 tételszám alatti ingóságok $\frac{1}{2}$ részére szüntesse meg a házastársi vagyonszétválást, és az $\frac{1}{2}$ tulajdoni hányadot oldja fel a foglalás alól, míg a másik $\frac{1}{2}$ tulajdoni hányadra vállalta, hogy az eljáró önálló bírósági végrehajtónál végrehajtói letétbe helyezi a becsérték $\frac{1}{2}$ értékét. A II. rendű alperest a fentiek ténylegére kérte kötelezni.

[15] A kereseti kérelem jogalapjaként hivatkozott a házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény (a továbbiakban: Csjt.) 28. § (1) bekezdésére, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 4:37. §-ára és a 4:38. §-ára. Érvéle szerint a végrehajtás a II. rendű alperes készfizető kezesség vállalásából adódó tartozásra folyik, de a lefoglalt ingóságok nagyobb része a házastársi közös vagyon részét képezi. A készfizető kezességvállalás ingyenesen történt.

[16] A II. rendű alperes nem ellenezte a kereset teljesítését. Állítása szerint az adós társaságtól semmilyen ellenszolgáltatást nem kapott a kezesség elvállalásáért.

[17] A III. rendű alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Hangsúlyozta, hogy a perbeli hitelszerződés, amelynek biztosítékeként a II. rendű alperes készfizető kezességet vállalt, visszterhes ügylet volt. Erre figyelemmel alaptalan az a felperesi hivatkozás, miszerint a készfizető kezességvállalás ingyenes. A kezesség elvállalásának ellentételezése az adósnál

és célcsoportjánál fennálló társasági jogi érdekeltségek összessége. A II. rendű alperes tehát nem szívességből vállalta a készfizető kezességét. A Csjt. 30. § (2) bekezdése alapján a házastárs visszerhes ügyletéhez a másik fél hozzájárulását megadottnak kell tekinteni.

Az első- és másodfokú határozat

[18] Az elsőfokú bíróság ítéletével a végrehajtó neve önálló bírósági végrehajtó által szám2 számon folyamatban lévő végrehajtási eljárásban lefoglalt 1., 19., 20., 21., 22., 24., 29. tételszám alatti ingóságokat a foglalás alól feloldotta összesen: 4.150.000 forint becsértéken, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

[19] Az elsőfokú bíróság elfogadta a III. rendű alperes azon jogi érvelését, hogy a II. rendű alperes hitelszerződésből eredő előnye az is, hogy az általa irányított, hozzávetőlegesen 20 ország nevelő társaság működését biztosította az adós által felvett hitel, és ezáltal garantálta a tulajdonosi jogok gyakorlásának lehetőségét a régió nevei tengerparton hoteleket üzemeltető célcsoportok tekintetében.

[20] Tekintettel arra, hogy jelen perben a felperes és a II. rendű alperes házastársi vagyoni jogi szerződést nem kötöttek, így a vagyoni viszonyaikra a Csjt. 27. § (1) bekezdése irányadó. Hivatkozott a BH1998.233. és a BDT2013.2925. szám alatt megjelent eseti döntésekre. A házastársi vagyonszövetség fennállása alatt kötött szerződéshez a másik házastárs hozzájárulásának vétele csak visszerhes szerződések esetében érvényesül. A szerződést biztosító mellékkötelezettségek – így a kezesség – tekintetében létrejövő jogügylet visszerhességét, illetőleg ingyenességét az alapügylet, vagyis a főkötelezettség visszerhes jellege határozza meg (EBH.2010.2146. számú döntés). Mindezek alapján megállapította, hogy azokkal a vagyontárgyakkal, amelyek a felperes és a tanúk állítása szerint is közös vagyona tartoznak, a felperes is helytállni tartozik a követelésért, ezért ezekre az ingóságokra a keresetet elutasította.

[21] A felperes és a II. rendű alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, a fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatta, és a végrehajtó neve által szám3 sorszámu jegyzőkönyvben lefoglalt 3. tételszám alatti szekrényt 400.000 forint becsértéken; a 4. tételszám alatti komódot 200.000 forint becsértéken; a 7. tételszám alatti 2 db éjjeliszekrényt 80.000 forint becsértéken; a 8. tételszám alatti vitrines szekrényt 200.000 forint becsértéken; a 10. tételszám alatti faragott ülökét 40.000 forint becsértéken; a 12. tételszám alatti íves ülögarnitúrát 800.000 forint becsértéken és a 13. tételszám alatti íves médiaszekrényt 200.000 forint becsértéken, összesen 1.920.000 (egymillió kilencszázhuszezer) forint becsértéken a foglalás alól feloldotta.

[22] Indokolása szerint a visszerhesség kérdésében lefolytatott bizonyítás eredményének mérlegelése nem volt helytálló. Az a tény, hogy a II. rendű alperes ügyvezetőként, illetve felügyelőbizottsági tagként kapott vagy kaphatott jövedelmet a célcsoportjától, semmiképp sem minősül a kezességvállalás ellenértékének. A tanúk egyike sem nyilatkozott arról, hogy a II. rendű alperes felé történő kifizetés jogcíme a kezességvállalás ellentételezése lett volna. A kölcsönszerződés 22.9. pontja nem biztosított tőkefelosztást vagy egyéb jövedelmet tagjai részére, amíg az adós finanszírozási dokumentumokból származó valamennyi tartozása

maradékalanul visszafizetésre nem került. Ez valójában azt a tényt támasztja alá, hogy a készfizető kezességvállalásért nem kaphatott közvetlen ellenszolgáltatást a II. rendű alperes.

[23] A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 201. §-ból sem következik a készfizető kezességvállalás visszterhessége. A III. rendű alperes nem bizonyította, hogy a készfizető kezesség elvállalása visszterhesen történt. Erre tekintettel nem érvényesült a Csjt. 30. § (2) bekezdésében foglalt vélelem, ezért a felperes a II. rendű alperes készfizető kezesség vállalásából származó kötelezettségért nem tartozik helytállni.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[24] A jogerős ítélet ellen a III. rendű alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a közös vagyonhoz tartozó ingóságok foglalás alóli feloldása körében a kereset teljes elutasítását, másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Megsértett jogszabályhelyként hivatkozott a Csjt. 30. § (2) és (3) bekezdésére, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 164. § (1) bekezdésére, a 206. § (1) és (2) bekezdésére, a 221. § (1) bekezdésére, a 379. § (1) bekezdésére, valamint a régi Ptk. 201. § (1) bekezdésére.

[25] A felülvizsgálati érvelése szerint a Csjt. 30. § (2) bekezdésében foglalt vélelem nem került megdöntésre, ezáltal a közös vagyont képező ingóságok foglalás alóli feloldásának nem volt helye. A vélelem megdöntése körében a felperesi tudatállapotnak nincs jelentősége. Nem az a bizonyító tény, hogy a felperes tudott-e a kezességi szerződésről, hanem az, hogy az ügyletben résztvevő harmadik fél tudott vagy tudhatott-e a hozzájárulás hiányáról. Kizárólag e körülmény bizonyítása eredményezheti a Csjt. 30. § (2) bekezdésében foglalt vélelem megdöntését.

[26] A másodfokú bíróság ítélete a Pp. 206. § (1) bekezdésébe ütközik, mivel elmulasztotta a felek előadását az alapul fekvő eljárásban felmerült bizonyítékok egybevetése alapján értékelni a körben, hogy a felperes tudott-e a kezességvállalásról vagy sem.

[27] Az elsőfokú bíróság helyesen alkalmazta a Csjt. 30. § (2) bekezdésében foglalt vélelem tekintetében figyelembe veendő jogi tesztet, hiszen arra a következtetésre jutott, hogy a vélelem nem került megdöntésre. A felperes nem tudott olyan bizonyítékot előterjeszteni, amely azt igazolta volna, hogy a vizsgált ügyletben résztvevő harmadik fél tudott vagy tudhatott a hozzájárulásának állítólagos hiányáról. Ezzel szemben a másodfokú bíróság a vélelem megdöntése körében kizárólag a felperesi tudatállapotot és a hozzájárulás hiányát vizsgálta. Mindezek alapján a jogerős ítélet a bizonyítékokat tévesen értékelte, a Csjt. 30. § (2) bekezdése szerinti vélelem megdöntése körében releváns körülményeket figyelmen kívül hagyta, ezáltal az ítélet a Csjt. 30. § (2) és (3) bekezdésébe és a Pp. 379. § (1) bekezdésébe ütközik.

[28] Téves a másodfokú bíróság álláspontja abban is, hogy a készfizető kezességvállalás nem volt visszterhes ügylet. E körben hivatkozott az EBH2010.2146. és a BDT2013.2924

(helyesen: BDT2013.2925) szám alatt közzétett ítéletekre. Ezen döntések kifejezetten abból indulnak ki, hogy a mellékkötelem osztja a főkötelem sorsát, a kölcsönszerződést biztosító kezesség nem ingyenes jogügylet, a biztosított jogviszony visszerhessége folytán maga is visszerhesnek minősül.

[29] A III. rendű alperes hangsúlyozta, hogy a II. rendű alperes a kezességvállalásért ellenértéket kapott, csak az éppen nem közvetlenül pénzbeli juttatás volt. A másodfokú bíróság nem vette figyelembe, hogy a kezesi szerződés hiányában a hitelszerződés megkötésére nem került volna sor. Az tény, hogy a II. rendű alperes ugyan az adós társaságtól közvetlenül kifizetést nem kapott, hiszen az a hitelszerződés 22.9. pontja alapján tiltott is volt, azonban az ellentételezés abban rejlett, hogy a hitelfelvevő holding társaság és annak érdekeltségébe tartozó és a hitelnyújtás révén finanszírozást kapó társaságokban fennálló tulajdonosi és menedzsment jogok révén a II. rendű alperes egy cégcsoportot irányított, felügyelőbizottsági, igazgatósági pozíciót töltött be, mi több házastársa részére e társaságok munkabért fizettek. A fentiek fényében a másodfokú bíróság helytelenül, szűken értelmezte az ellenérték fogalmát. Az ellentételezés, ellenszolgáltatás mibenlétét sem a Ptk. sem egyéb jogszabályok nem kizárólag készpénz fizetésében határozzák meg.

[30] Kiemelte, hogy az adós felszámolásán túl a perbeli hitelszerződésben célul kitűzött fejlesztések elmaradtak, a csoport tagjai eladósodtak. Amennyiben a kölcsönöket nem a társaságok érdekében használták fel, okkal feltételezhető, hogy annak végső haszonélvezője a II. rendű alperes, a cégcsoport végső tulajdonosa volt.

[31] A régi Ptk. 201. § (1) bekezdésében foglalt visszerhesség vélelmét sem a felperes, sem a II. rendű alperes nem tudta megdönteni. A vélelem sajátosságából eredően a felperesnek és a II. rendű alperesnek kellett volna a Pp. 164. § (1) bekezdésével összhangban a visszerhesség fenn nem állását bizonyítani, amelyre nem került sor. Ez okból a jogerős ítélet a Ptk. 201. § (1) bekezdésébe, ezáltal a Csjt. 30. § (2) (3) bekezdésébe és a Pp. 379. § (1) bekezdésébe ütközik.

[32] A Pp. 380. § (2) bekezdése szerint ingóságok foglalás alóli feloldására kizárólag akkor van lehetőség, ha a felperes igénylő sikeresen jár el, és keresetének a bíróság helyt ad. A másodfokú bíróság önkényesen, indokolás nélkül határozott bizonyos ingóságok foglalás alóli feloldása és bizonyos ingóságok foglalás alatt tartása felől. A másodfokú bíróság nem indokolta, hogy miért pont a 3.,4.,7.,8.,10.,12. és 13. tételszám alatti ingóságok feloldását rendelte el, ezért a jogerős ítélet sérti a Pp. 221. §-át.

[33] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében – tartalma szerint – a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. Érvelése szerint a készfizető kezesi szerződés vállalása a hitelező felé nem ellenérték fejében történik, hanem ingyenesen. Az EBH2010.2146. és BDT2013.2924. szám alatti határozat nem vehető figyelembe, mivel mind a jogalap mind a jogintézmény eltér a jelen perbelitől. Hivatkozott arra, hogy az új Ptk. kommentárja a hitelező és a kezes között fennálló jogviszony kapcsán kifejti: az alapkötelezettség visszerhessége vagy ingyenessége közömbös a kezesség visszerhességének a megítélése szempontjából, az alapkötelezettség visszerhessége semmilyen módon nem jelent kompenzációt a kezes számára az általa nyújtott szolgáltatásért.

[34] A III. rendű alperes téves jogértelmezéséből adódott az általa felvetett másodlagos jogkérdés is, mely szerint a Cstj. 30. § (2) bekezdés szerint a készfizető kezesi szerződés megkötése körében a másik házastárs hozzájárulását vélelmezni kell. A készfizető kezesi szerződés azonban ingyenes szerződés, ezért a Cstj. 30. § (2) bekezdésében rögzített vélelem nem alkalmazható. A Fővárosi Törvényszék állást foglalt abban a kérdésben is, hogy a felperesnek nem volt tudomása arról, hogy a II. rendű alperes készfizető kezesi szerződést kötött az I. rendű alperessel.

[35] A másodfokú bíróság jogszerűen alkalmazta az ingóságok végrehajtás alóli feloldása körében a Pp. 308. § (2) bekezdését és a 379. § (1) bekezdését.

A Kúria döntése és jogi indokai

[36] A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

[37] A Kúria a Pp. 272. § (2) bekezdése és a 275. § (2) bekezdése alapján a jogerős határozatot a felülvizsgálati kérelemben megjelölt megsértett jogszabályhely, az előadott jogszabálysértés, valamint a kérelem jogi indokai által meghatározott keretek között vizsgálta felül.

[38] A III. rendű alperes felülvizsgálati kérelmében anyagi és eljárási jogszabálysértésekre hivatkozott.

[39] A III. rendű alperes felülvizsgálati kérelmének lényege szerint a perbeli készfizető kezességi szerződés visszterhesnek minősült: egyrészt a régi Ptk. 201. § (1) bekezdésében foglalt visszterhesség vélelme alapján; másrészt azért, mert az a szerződés, amelyet biztosított, visszterhes volt és a kezesség, mint mellékkötelezettség járulékos jellege folytán a főkötelezettség jogi sorsában osztozik; harmadrészt pedig azért, mert a II. rendű alperes a cégcsoportja működését biztosította a kezesség elvállalásával és a társasági jogok gyakorlásából eredő előnyök összessége képezte a kezességvállalás ellentételezését.

[40] A III. rendű alperes fenti jogi okfejtése azonban téves. A másodfokú bíróság helytállóan mutatott rá arra, hogy a szerződéssel kikötött szolgáltatásért ellenszolgáltatás akkor jár, ha a szerződésből vagy a körülményekből kifejezetten más nem következik [rég Ptk. 201. § (1) bekezdés]. Az egyenértékűség magában foglalja a visszterhességet. Kivételes az a szerződés, amelyben a szolgáltatásért ellenszolgáltatás nem jár, azaz amikor a szerződés ingyenes. A kezességi szerződéssel a kezes arra vállal kötelezettséget, hogy amennyiben a kötelezett nem teljesített, maga fog helyette a jogosultnak teljesíteni [rég Ptk. 272. § (1) bekezdés]. A kezesség fenti törvényi tényállása csak a kezesi kötelezettségvállalást rögzíti, az ellenszolgáltatásról nem tesz említést. Maga a kezességvállalás – a régi Ptk. 272. § - 276. § eltérő rendelkezése hiányában – visszterhes és ingyenes jellegű egyaránt lehet, a visszterhesség vélelme nem érvényesül. A kezességet többnyire szívességből ingyenesen vállalják. A perbeli készfizető kezességvállalási szerződés sem tartalmaz ellenszolgáltatás kikötést sem a jogosult, sem az adós részéről. A II. rendű alperes cégcsoportban betöltött pozíciói már korábban is fennálltak, a perbeli hitelszerződés 22.9. pontja pedig kizárt minden

kifizetést a tartozás visszafizetéséig. A visszterhesség kétséget kizáró bizonyítottságának a hiányában a kezesi szerződést ingyenesnek kell tekinteni. A másodfokú bíróság okszerűen jutott arra a következtetésre, hogy a III. rendű alperes nem bizonyította azt a tényt, hogy a II. rendű alperes készfizető kezességvállalása ellenszolgáltatás fejében történt. Ingyenes szerződés esetén az ügyletkötésben részt nem vett házastársnak a házastársa által külön megkötött kezesi szerződéshez való hozzájárulása a Csjt. 30. § (2) bekezdése alapján akkor sem vélelmezhető, ha annak megkötésére a vagyonközösség fennállása alatt került sor.

[41] A Kúria nem osztja azt a felülvizsgálati érvelést, hogy a szerződést biztosító mellékkötelezettség tekintetében létrejövő jogügylet visszterhességét, illetőleg ingyenességét az alapügylet jellege alapján kellene meghatározni. Így nem ért egyet az EBH2010.2146. szám alatt megjelent határozattal, illetve a BDT2013.2925. szám alatt megjelent eseti döntés összefoglalója II. pontjával sem. A kezesség valóban járulékos jellegű, de ennek lényege az, hogy érvénytelen szerződés, bírósági úton nem érvényesíthető követelés nem biztosítható kezességgel. A kezes helytállási kötelezettsége pedig ahhoz a kötelezettséghez igazodik, amelyet vállalt, annál nem lehet súlyosabb, és később sem válhat terhesebbé. A járulékoságból adódóan, ha a főkötelezettség csökken, a kezes felelőssége is csökken, ha a főkötelezettség megszűnik, a kezesi felelősség is megszűnik. A kezesség járulékos jellegéből adódik, hogy a kezes helytállási kötelezettsége ahhoz a kötelezettséghez igazodik, amelyért azt vállalta. Önmagában a biztosított szerződés visszterhessége nem jelenti egyúttal a kezesség elvállalásának visszterhességét is, ellenszolgáltatás kikötésének hiányában ugyanis a kezesi szerződés teljesítését nem is lehetne kikényszeríteni. Ha pedig a kezesi szerződésben ellenszolgáltatást kötnek ki, úgy ennek alapján – és nem a biztosított szerződés folytán – lesz visszterhes a kezesség elvállalása.

[42] A Kúria rámutat továbbá arra, hogy a Pp. 270. § (1) bekezdése értelmében a jogerős ítélet felülvizsgálata csak jogszabálysértésre hivatkozással kérhető. Jogszabálysértésnek tekinthető a megalapozatlan ítélet meghozatala is. Megalapozatlanságról azonban csak akkor lehet szó, ha a tényállás felderítetlen marad, vagy a megállapított tényállás iratellenes, okszerűtlen, logikai ellentmondást tartalmaz. Következetes a Kúria ítélkezési gyakorlata abban, hogy a mérlegelési szabadság a felülvizsgálati eljárásban korlátozott: a Kúria a bizonyítékok felülmérlegelésére, a tényállás megváltoztatására csak kivételesen, abban az esetben jogosult, ha a felülvizsgálni kért jogerős határozat iratellenes, vagy kirívóan okszerűtlen, logikátlan, ellentmondásos megállapításokat tartalmaz (Legfelsőbb Bíróság Pfv.21.680/2006. megjelent: EBH 2006.1526.). Nem ad alapot a bizonyítékok felülmérlegelésére, ha az egyes bizonyítékokból eltérő következtetés is levonható lett volna, kizárólag az minősíthető nyilvánvalóan okszerűtlen következtetésnek, amikor a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott határozattól eltérő következtetésre lehet jutni (Kúria Pfv.21.474/2011. megjelent: BH 2013.119.).

[43] A másodfokú bíróság ítéletének [13] pontjában a bizonyítás eredményének mérlegelése során számot adott arról, hogy miért nem tudta megállapítani azt a tényt, hogy a II. rendű alperes ellenérték fejében vállalta a kezességet. Rögzítette, hogy a tanúk egyike sem tudott ellenszolgáltatás kikötéséről, továbbá a perbeli hitelszerződés 22.9. pontja is kizárta, hogy a kezességvállalásért bármilyen ellenszolgáltatásban részesüljön. A Kúria hangsúlyozza: arra nézve, hogy a II. rendű alperesnek a társasági jogok gyakorlásából milyen előnyei származtak ellenszolgáltatásként, a III. rendű alperes konkrét tényállítást nem tett, csak általánosságban hivatkozott a társasági jogok gyakorlására. Mindez nem adott alapot a rendkívüli perorvoslat körében a bizonyítékok felülmérlegelésére. Az egyes bizonyítékokból

eltérő következtetés is levonható. A fent kifejtettekre tekintettel tehát sem az írásba foglalt készfizető kezességi szerződésből, sem a szerződéskötés körülményeiből nem következik az, hogy a kezességvállalásra ellenszolgáltatás fejében került volna sor, így a jogerős ítélet ez okból nem sérti a Pp. 206. § (1) és (2) bekezdését, a 164. § (1) bekezdését, illetve a Csjt. 30. § (2) és (3) bekezdését sem.

[44] A jogerős ítélet helytállóan indult ki abból, hogy a készfizető kezességvállalásra kötött szerződés nem volt visszerthes. Ebből viszont az következik, hogy a Csjt. 30. § (2) és (3) bekezdésének alkalmazása fel sem merül. Nincs jelentősége annak, hogy a másodfokú bíróság a Csjt. 30. § (2) és (3) bekezdésének körében – egyébként feleslegesen – vizsgálta a felperesi hozzájárulást, illetőleg a felperesi tudatállapotot.

[45] A III. rendű alperes felülvizsgálati kérelmében alaptalanul sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság megsértette a Pp. 221. §-a szerinti indokolási kötelezettségét.

[46] Az ítélet indokolásának tartalmi követelményeit a Pp. 221. §-a szabályozza. A jogszabályhely (1) bekezdése értelmében az ítélet indokolásában röviden elő kell adni a bíróság által megállapított tényállást az arra vonatkozó bizonyítékok megjelölésével, hivatkozni kell azokra a jogszabályokra, amelyeken a bíróság ítélete alapszik. Meg kell röviden említeni azokat a körülményeket, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, végül utalni kell azokra az okokra, amelyek miatt a bíróság valamely tényt nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte. Nem jelenti azonban a Pp. 221. § (1) bekezdésének megsértését, ha a jogerős ítélet külön nem tér ki a fél által felhozott valamennyi érvre. A bíróság nem köteles a fél által szükségtelenül felsorolt jogszabályhelyek mindegyikével kapcsolatos álláspontját kifejteni. Indokolási kötelezettségének eleget tesz, ha logikusan, jogilag is követhetően kifejti a döntést megalapozó jogi érveit, utalva az irányadónak vett jogszabályokra és megjelölve, mi volt az oka az alkalmazásuknak. Ezzel egyező álláspontot tükröz az Alkotmánybíróság 26/2020. (XII.2.) AB határozatának [22] bekezdése is, amely szerint a bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem a szubjektív elvárásaikat is kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása; az indokolásnak az ügy érdeme szempontjából releváns kérdésekre kell kiterjednie. Tartalmilag ugyanezt fejtette ki az Alkotmánybíróság a 77/2013. (III.1.) AB határozat indokolásában is {[31] bekezdés}. Az ítéletnek tehát a felek által felvetett, az ügy elbírálása szempontjából lényeges jogkérdésekre kell kitérnie, míg a döntéshez szorosan nem tartozó okfejtés felesleges. Ennek megfelelően, ehhez igazodva kell az irányadó jogszabályi rendelkezéseket is feltüntetnie (hasonlóan: Kúria Pfv.II.20.148/2021/5., Pfv.III.20.158/2020/6.).

[47] A másodfokú bíróság döntését kellőképpen indokolta: mivel nem érvényesült a Csjt. 30. § (2) bekezdésében foglalt vélelem, ezért a felperes a II. rendű alperes készfizető kezességvállalásából származó kötelezettségeikért nem tartozik helytállni. A Pp. 379. § (1) bekezdése értelmében, ha a házastársi vagyonközösséghez tartozó vagyontárgyat olyan tartozásért foglalták le, amely kizárólag az egyik házastársat terheli, a másik házastárs igényperrel kérheti a vagyontárgy foglalás alóli feloldását a közös vagyonból rá eső hányad értékéig. A másodfokú ítélet [16] pontja tért ki arra, hogy a bíróság az igénykeresetnek helyt adás esetén az igénylőt megillető hányad értékének megfelelő meghatározott vagyontárgyakat oldja fel a foglalás alól, és ennek megfelelően rendelkezett a foglalás alóli feloldásról. Az

ingóságok feloldására alapvetően a listán szereplő sorszám figyelembevételével került sor. Azt pedig az elsőfokú ítélet tényállása rögzítette, hogy melyek voltak azon ingóságok, amelyek a felperes külön tulajdonát képezték. A másodfokú bíróság ítélete ezért nem sértette a Pp. 221. § (1) bekezdését és a 379. § (1) bekezdését sem.

[48] A fentiek alapján a jogerős ítélet nem sértett jogszabályt, ezért azt a Kúria a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

[49] A Kúria a felülvizsgálati eljárás tárgyának az értékét 3.840.000 forintban határozta meg, amely a házastársi közös vagyonnak minősülő ingóságok szám3 számú foglalási jegyzőkönyvben feltüntetett értéke. A felülvizsgálati eljárás illetéke az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39. § (2) bekezdése és 50. § (1) bekezdése alapján 384.000 forint. A III. rendű alperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért az általa lerótt felülvizsgálati eljárási illetéket a Pp. 270. § (1) bekezdése alapján alkalmazott Pp. 78. § (1) bekezdése szerint maga köteles viselni, és köteles megfizetni a felperes felülvizsgálati eljárási költségét, ami az őt képviselő ügyvéd munkadíja. A Kúria ennek összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján határozta meg.

[50] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (2) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el.

[51] A Kúria ítélete elleni felülvizsgálatot a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

Budapest, 2023. április 25.

dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, dr. Darákné dr. Nagy Szilvia s.k. előadó bíró, Nyírőné

dr. Kiss Ildikó s.k. bíró, dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró, dr. Osztovits András s.k. bíró